

א' ב' שבפרשה

רעיון ומוסר השיכל בדרך משל ונמשל הנלמד מהפרשה
מבארם של רבותינו מפרשי התורה, בעלי המוסר והחסידות.

דימוי עצמי חיובי, כמפתח להצלחה!

הרב אהרן רכניצר

תשאלו מה בעצם גורם לאנשים שלא להצליח?

התשובה הוא: **דימוי עצמי נמוך**. הם אומרים לעצמם "את זה לא אוכל לעשות" "אני לא בנוי לזה" ועוד משפטים מסוג זה שהם לא נכונים בעליל, אין דבר כזה שבן אדם לא יכול להצליח, הקב"ה חנן את כל אחד מאתנו בכשרונות נפלאים, שאיתם אנחנו יכולים להצליח.

אנשים שבונים לעצמם דימוי עצמי טוב, מצליחים יותר, לפחות במה שהגדירו לעצמם שהם טובים בזה, משום שבאופן טבעי רכשו לעצמם ביטחון עצמי מוגדר לתחום שהם חזקים בו. זה בדיוק הסיבה שכל אחד צריך למצוא עבודה שמותאמת לפי אופיו ותכונותיו. **לדימוי העצמי יש משמעות עצומה, ועניין זה הינו הגורם המכריע לבין הצלחה או כישלון מוחלט של האדם בחייו.**

ולכן המסקנה המתבקשת הוא: שנסארו לנו לאגות במה אנחנו כן טובים וחזקים (אם

לא יודעים אפשר לפנות ליועץ או מכר שיעזור לכם להוציא את זה ממכם) **כתוצאה מזה נצליח להעלות את רמת הדימוי העצמי שלנו וממילא הביטחון עצמי בא יבוא, ולאחר מכן בע"ה נעשה ונצליח.**

כדאי שתקטיבו למסר של דני המשווק האגדי של חברת קנווד העולמית. כשנשאל דני להסבר התופעה שהוא הסוכן המצליח ביותר, האם זה נכון שהוא בעל ביטחון עצמי מופרז? ענה הוא בפשטות: זה הכל **'עניין של דימוי עצמי'**.

בעוד חברי קמים בבוקר ואומרים לעצמם **"היום אני לא אצליח למכור מי יודע מה"** וזה באמת מה שקורה להם. כי הם מחדירים לעצמם בראש את כל התירוצים שאנשים יענו להם. אני לעומתם קם מלא רעננות ואומר לעצמי **"היום אני הולך להצליח"**. אני משווק מעולה, אני סוכן שיועד לשכנע, ואני אצליח

למכור ואוכיח לכולם שאני כן יכול. לפעמים אנשים שרואים אותי יושב ומדבר עם עצמי ברכבי, בטוחים שאני לא שפוי, (אז עוד לא היה דיבורית) אבל אני לא נבהל.

בכל בוקר אני מדבר לעצמי ואומר: **"דני היום אתה הולך להצליח - ובגדול", זה מעצים לי את הדימוי העצמי שלי כמצליחן ומכניס בי אנרגיה וביטחון עצמי שעוזר לי למכור, ובהתאם לכך לגזור קופונים**. בנוסף לזה, אני גם יהודי מאמין, שיועד שנגזר עלינו להשתדל, וההצלחה הוא מאת ה' ולכן אני לא מפוחד אם אכשל, כי זה ממש לא ההצלחה שלי וגם לא הכישלון שלי, **אם כן אין לי שום סיבה להתעמק בשאלות מהסוג כן אצליח או לא?** אני בוטח בדרך שלי ויוצא לדרך.

"לא בכדי", המשיך הרב, **"פתחתי את הרצאתי בשאלה המתקילה בדמותה של**

חורף תשע"ב, הרב שפֶטְמָן הזמין לאחד הריכוזים החרדים להרצות בנושא **"דימוי עצמי כגורם ההצלחה"**. אולם ההרצאות היה מלא עד אפס מקום.

הרב שפטמן הפתיע את הקהל בשאלה שלא מן העניין, "מורי ורבותי, אני מתנצל שאני מנצל את הבמה שלי לקידום שני דברים שעל פניו לא שייכים לעניין ההרצאה המדוברת.

נתבקשתי לשאול-לבקש, אם יש מישהו מתוך הקהל שיכול להקדיש פעם בחודש מזמנו ללימוד עם אנשים מסורתיים, הגרים בעיר הקרובה - לא הרחק ממקום מגורכם, מיותר לציין שעלות הנסיעה תהיה על חשבונכם, מדובר במצווה של ממש, אנשים שצמאים ופשוט ממתינים לכם, שתבואו להעשיר אותם בידע מהמטען הרוחני שאצורים בכם מאז ומתמיד. **מי מכם מתנדב להרבות כבוד שמים?"**

דממה שררה באולם, כולם מסתכלים אחד על השני, אף אחד לא מצביע/מציע את עצמו, למעט 2 אברכים צנומים היושבים בירכתי האולם, כולם מביטים לעברם בהרמת גבה ותדהמה, - מה?, **בדיוק הם?**

"טוב, אני רואה שאין נכונות רבתית, אני מסתפק אם להעלות בכלל את השאלה השניה, נראה לי שלשאלה זו וודאי אין סיכוי להיענות. אבל מאחר וזה חובת השעה, אנסה בכל זאת.

מדובר בבקשה דחופה לאנשים מוכשרים, שיתנדבו - להתראיין/להגיב במגוון כלי התקשורת, בגין ההסתה הפרועה המשתוללת בימים אלו, בעניין 'הדרת נשים'. מי שחושב שהוא מסוגל לשנות את תדמית היהדות החרדית, בהסברת העמדה החרדית, לענות למרשיעי ברית ה' מנה אחת אפיים, שיצביע ולאחר ההרצאה ייקח ממנו פרטים".

הפתעה של ממש, נכונה למרצה, 3 אצבעות הורמו.

כן, לא טעיתם מדובר באנשים חכמים והוגי דעות מוכרים היטב, ומסתבר שיש להם מה לומר /להביע את דעתם, לאו דווקא בתוככי המגזר פנימה, אלא גם לאזני אנשי התקשורת והפוליטיקאים השמאלניים ביותר.

תודה רבה על ההיענות המרנינה, המשיך הרב. "וכעת ברשותכם אעבור לנושא ההרצאה, והוא: **דימוי עצמי שהוא אחד הכלים המובילים להצלחה בחיים**.

אנשים נוטים לערב בין שני תחומים, בין **דימוי עצמי לבין ביטחון עצמי**. בדרך כלל מי שיש לו דימוי עצמי גבוה, יש לו גם ביטחון עצמי. הוא בטוח במה שהוא עושה/מבצע וממילא גם מצליח בכל מטרה שקבע לעצמו, שהוא יכול להצליח. **א"כ**

שבע יפול צדיק וקם

כהמשך למה שכתבנו מהפחד יצחק, נראה לי לפרש הגמ' (עירובין י"ג): בדרך רמז:

"אמר רבא האי דמחדדנא מחבראי פירוש זה שהנני חרף יותר מחברי דחזיתיה לרבי מאיר מאחוריה שראיתי אותו מאחוריו ואילו חזיתיה מקמיה הוה מחדדנא טפי כלומר אילו ראיתיו פנים אל פנים הייתי מוחדד ביותר, שהיה רואה עקימת שפתיו וכיו"ב"

אומרים בשם גדולי ישראל שאנשים מספרים סיפורי צדיקים על גדלותם וכיו"ב, אך אינם מספרים את כל ההתמודדויות שעברו כמה עמל יועז השקיעו בעבודת ה' עד שהגיעו לרום דרגתם, שמהם היו לומדים ביותר-דרך לעבודת ה', וכמו בעינינים גשמיים, שמעטים הם האנשים שבדוקים כיצד אחרים מצליחים? לרוב נוהגים להתיימש ולומר שזה בגלל שההוא מוכשר, ואפילו אלו - שכן בוטחים בעצמם, מבררים לאחר מעשה כיצד האחרים הצליחו, **אבל אף אחד לא בודק לעומק את השלבים הקודמים להצלחה**, לדעת כמה פעמים נפל המצליחן עד שקם ועמד.

ולפי זה אפשר לומר בדרך רמז, שזה מה שרמז רבא, זה שאני מוחדד ביותר, הוא כיון שראיתיו לרבי מאיר מאחוריו - היינו אחרי שכבר נהיה גדול בתורה, ובזה לכה"פ למדתי דרך לעבודת ה' איך לנהוג כמותו, אבל אילו הייתי יושב מקמיה ובודק כמה פעמים נפל, ואיך קם והיה לגדול הדור, הייתי מבין יותר, איזה כבדת דרך צריך לעבור כדי לזכות לגדול כרבי מאיר, ואז הייתי מוחדד ביותר.

אחד רוצה להיות מצליח, אף אחד לא רוצה לעבוד בשביל זה, היינו אף אחד לא רוצה להתאמץ כדי להצליח, ובודאי לא להיכשל עד ההצלחה.

כדאי שתשמעו את מה שהגאון ר' יצחק הוטנר זצ"ל כותב בכתב בספרו 'פחד יצחק' ש'שבע יפול צדיק וקם אינו תיאור שיתכן ואולי זה יקרה, אלא מציאות קיימת של **שבע יפול צדיק** ורק אח"כ הוא קם. שום גדול בישראל לא הצליח מיד, כולם נפלו וקמו עד שהתקיים בהם ואנחנו קמנו ונתעודד. ובשימת לב נראה שנקט בלשון **צדיק** שנדע שלא רק פשוטי עם, הם אלו שנופלים אלא גם צדיקים, והחכמה הוא לדעת מיד לקום ולא להרים ידיים (ראה עוד מסגרת).

לא בכדי אמרו 'תחשוב טוב יהיה טוב' כי **כשאתה נוטע בך דימוי ומחשבה של הצלחה, אתה לא מציץ לצדדים לשמוע מה אומרים עליך ועושה את המוטל עליך לעשות**, במיוחד בדברים שאתה מבין שאתה נשען על אביך שבשמים שיאה בסעך, או אז תהיה בטוח שתצליח.

שלח לך אנשים. ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם (יג לג). וברש"י שמענו אומרים נמלים יש בכרמים כאנשים. ובמדרש 'אמר להם הקב"ה, וכי יודעים הייתם מה עשיתי אתכם בעיניהם, מי אמר לכם שלא הייתם בעיניהם כמלאכים?'

ידוע הווארט מהרה"ק מקאצק: **ונהי בעינינו כחגבים** עוד אפשר להבין, אבל **וכן היינו בעיניהם** זה לא ניתן להבין, כי מה אכפת לך ומה זה ענייך **איך אתה נראה בעיני אחרים?**

השפת אמת מוסיף נופך לדברי השרף מקאצק, בביאור המדרש על פי דברי רש"י שכתב: **שאמרו נמלים יש בכרמים כאנשים** (כמו שמדייק הגר"א בלשון רש"י, שלא אמרו 'אנשים שנראים כנמלים' אלא נמלים שנראים כאנשים, שמורה על זלזול ונחיתות) שינה רש"י מלשון הפסוק (חגבים – נמלים) להורות על עניין זה שהנמלים פחותים מהחגב ואפילו במשהו, ומבחינתם היה זה נקודת השבירה לדימוי העצמי שגרם ל'וכן היינו בעיניהם' וכל זאת בא מצד ש'ונהי כחגבים בעינינו' זה **השפיע עליהם**. שכן הוא דרך העולם שאם בעיני עצמו הוא כחגב, אז בעיני חברו הוא שפל עוד יותר, מבאר השפ"א שזה ביאור המדרש ששאל הקב"ה מנין שמעו המרגלים מה אמרו ענקים אלו? אלא מאחר שלא האמינו בעצמם, גרמו לעצמם שהושפלו גם בעיניהם, ואילו היו מאמינים בה' שיושיעם היו נראים בעיניהם כמלאכים, ולא היו שומעים כל עניין הנמלים.

והעצה לך הוא כמובא בנועם מגדים עה"פ **שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען**. כשהאדם הולך לעשות רצון קונו עליו לשלח את האנשים מסביבו, לא להתייחס למה יאמרו הבריות, כמו שכתוב בסעיף הראשון בשו"ע ולא יתבייש מפני המלעיגים עליו, **אלא יסתכל כלפי מעלה וילך בכוחותיו שנטע בו הקב"ה, יחד עם אמונת ה' בצירוף תפילה, שיאה בעזרו ואז יצליח**.

הערה לסיים! **הורים יקרים**, יותר ממה שהדימוי העצמי חשובה לכם, לא פחות מכך - היא נחוצה לילדכם, היא חיונית להצלחותיהם העתידיים לחוסנם הרוחני והגשמי, וכשאתם חזקים ברוחכם, הם יראו בכך מורי דרך יציבים, שעליכם ניתן להסתמך לכל החיים. **חשבו על זה**.

התנדבות לשיעורי יהדות, שזכה להיענות דלילה של-2 אצבעות צנומות אבל חזקות, לבין ההתנדבות בהסברה לכלי התקשורת, שאמנם זכה להיענות בשיעור דומה להצעה הראשונה, אבל בכל זאת אומר דרשני: מאחר שבעוד שההצעה הקודמת היא קלה ומובטחת להצלחה, משום שאין אחד שיושב כאן באולם שלא מלא וגדוש בחומר עשיר ביהדות ששמע משך כל חייו, מה גם שמדובר שם באנשים שצמאים לשמוע, והם ישמעו ויפנימו גם ממי שאין לו כושר הבעה, ולכן ציפיתי ליותר אצבעות. מה שאינו כן בעניין ההסברה בליבת ההסתה, ששם מדובר בברנשים חדורים עלי קרב, והמקצוענות הנדרשת היא גבוהה, **וראה זה פלא!** דווקא כאן, היתה לי הפתעה, שאנשים שמעולם לא למדו תקשורת ובכל זאת בטחו בעצמם שיוודעים לתת מענה לסוגיה כבדת משקל זו. **חידה סתומה, לא?**

"תשובה חלקית וודאי יש לי: חסד ה' הוא שנתן לכל אחד מאתנו, **ההרגשה שאנו בטוחים בעצמינו שאנחנו חכמים ביותר**, לעולם לא תשמעו אדם אומר לחבר שלו, שמע, הלוואי והיה לי שכל כמו שמעון או הלוואי והייתי חכם כמו ברוך. **תחשבו טוב, אילו זה היה קורה, הייתם מוצאים כמויות של אנשים מתוסכלים - לפחות בכמות של האנשים שממורמרים על אי הצלחתם לצבור הון ועושר**.

בכל זאת יש דבר אחד שהוא בערכו, **וזה נושא הדימוי העצמי, בו אנחנו לוקים בחסר, ולרוב זה נובע מערוב של עניני גאווה וענווה**. אינני מזלזל באלו שהציעו את עצמם

בהתגייסותם לעניין ההסברה, אני בטוח שזה מגיע מצד כבוד שמים ורגש אכפתיות לכבודה של היהדות החרדית, ודווקא מאותה סיבה נשאלת השאלה **למה כשזה מגיע לשאלת הקירוב, מיד אנו מתעטפים ברוח הענווה הפסולה**. בתירוצים "אני לא יכול, אני מרגיש לא מספיק ראוי לך, אומרים: "עקב ענווה יראת ה' (משלי כב) אם האדם רוצה לבדוק את עצמו אם הוא נוהג בענווה טהורה, הסימן לזה הוא - יראת ה' אם התוצאה מזה הוא יראת ה' זה טוב".

ענווה גאווה הן שניהן תכונות נדרשות, לשניהם ערך עליון **כשמשתמשים בהם לצורך הנכון**, ושניהם מידות רעות כשמשתמשים אתם בדברים ובנסיבות לא מוצדקות, ואם הכל מובן וברור, א"כ תשאלו - היכן הבעיה?

הבעיה היא הסלט הגדול. **החפץ חיים אומר, הערוב שאנחנו נוטים לעשות כל פעם מחדש, הם מעצת היצר**. היצר הרע שיושב בין מפתחי הלב יודע לזהות את הספיקות והלבטים שיש לנו, ובזמזום קטן מסיט אותנו כל פעם מהדרך הנכונה, ובמקום הנדרש קצת גאווה, דימוי עצמי נכון, יענה לעומתנו הלא בטח למדת את חומר מידת הגאווה, שאין אני והוא יכולים לדור, ומי אתה שתעשה את זה? ואיך תצליח בכלל?

שימו לב! לרוב, **הבעיה של דימוי עצמי נמוך, נובע מפחד של כשלון/הפסד**, מה יהיה אם אני לא אצליח, זהו סוג של נפילה/עלבון/הפסד, נעצור לרגע ונחשוב ומה יהיה אם **ניפול?** אה, אנחנו לא רוצים להרגיש נחותים, חשוב שנדע שנחיתות הוא משורשי הגאווה, לא מתאים לנו שאנחנו הגדולים נמדע ואז יתוודע קלונינו ברבים, וכאן טמון המוקש, כי אנחנו לא מבינים שעד ההצלחה יש הרבה עבודה שכולל גם כשלונות. באידיש יש משפט: **"יעדער וויל זיין - קיינער וויל נישט טוהן"** (בתרגום חופשי: כל

חיייהם שאני נותן להם מקום לטעות

שמענו אומרים נמלים יש בכרמים כאנשים. הרבה התקשו להבין מה רצה רש"י להוסיף, ומדוע אם אמרו חגבים נקט בלשון נמלים?

נראה לי ע"פ מה דחזינו, ההבדל בין המרגלים בימי משה לבין המרגלים בימי יהושע, שהמרגלים בימי משה לא שתו וליבם לראות השגחת ה' שהראה להם בכל אותם הימים (קליפת הרימון שיכלו להסתתר שם, וההליכה המקוצרת כדי לקצר עונשם, וארץ אוכלת יושביה שהקב"ה גרם לתמותה רבה באותם הימים, בכדי להסיח את יושבי הארץ מהם).

והם הגדילו לחטוא לראות בפעולות אלו כהוכחה וראיה לדיבת הארץ, ועל כישלונם במלחמות העתידים. ואמרו **לא נוכל לעלות**, ובזה הכניסו מורך בליבם של ישראל. ואילו זכו היו רואים די ההשגחה עין בעין, וממנו היו למדים שינצחו. כמו שהיה עם המרגלים בימי יהושע, אפילו שהיו צריכים להסתתר ג' ימים, לא פחדו, ולהיפך עוד אמרו **וגם נמוגו כל יושבי הארץ מפנינו!**

וע"פ זה נראה לי בדרך אפשר, **להוסיף עוד אות וסימן שממנו יכלו ללמוד שינצחו את ז' האומות** והוא ע"פ דברי רש"י בגמ' (מנחות ע"א ב) **אכלה חגב קרסמוה נמלים**, פירש"י **"דרך חגב לאכול מלמעלה, דרך נמלה לקרסם קנה השבולת מלמטה"**. נמלה מכרסמת את גבעול הפרי ונופלת אתו ארצה, ונושאת אותו בשלמותו לקן, וכך אוכלת כולו ללא הפרעה.

וזה היה רמז עבור המרגלים שבנ"י יצליחו לכרות את יושבי הארץ כדוגמת הנמלה, אבל המרגלים תחת אשר ישמעו לקול האות הזה, הפנימו זה להיפך ממש, והבינו שכוונת אנשי הענק לחצק מהם, וזהו **"חיייהם שאני נותן להם מקום לטעות"**, בבחינת **'בדרך שאדם רוצה לילך מוליך אותו'**, וזו א"כ כוונת רש"י בהוספת דבריו שמענו אומרים נמלים יש וכו' ולכן נקט דייקא נמלים. שאילו זכו היו שומעים ענין הנמלים ומבינים הסימן שמכוון לטובתם.

העלון יוצא לאור ע"י **קופריוטינג** שיתוף פרסום - ידעת קהל

עיצוב גרפי ברמה גבוהה לפריטים, עסקים ומוסדות

גריפיקה פרסום הפקות יח"צ אסטרטגיה

אזכור וביטוי

טלפון: 073-23-20-930

קדושת אהרן 12 ירושלים. דוא"ל: copyriting@gmail.com

העלון נודב ע"י הרה"ח חיים יונה **מנדלוביץ** הי"ו

לרגל הכנס בנו **שלמה דוד** נ"ו בבריתו שאע"ה יזכו או"א לגדלו לתורה ולחופה ולמעש"ט.